

บทสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อเปรียบเทียบผลของวิธีเรียนและรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายที่มีต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่อง ตลอดจนศึกษากิจกรรมร่วมของตัวแปรทั้งสอง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาวงมิกิจกรรมร่วมระหว่างวิธีเรียนกับรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายหรือไม่
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของวิธีเรียน ได้แก่ วิธีเรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยาย และวิธีเรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยาย ว่าวิธีเรียนแตกต่างกัน จะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อเปรียบเทียบผลของรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยาย ได้แก่ เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง ว่าเอกสารประกอบการบรรยายที่มีรูปแบบแตกต่างกัน จะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายและการไม่จดบันทึกคำบรรยาย ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง จะวัดผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกันออกไปตามระดับของวิธีเรียน นั่นคือมีกิจกรรมร่วมระหว่างวิธีเรียนกับรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยาย

2. นักศึกษาพยาบาลที่เริ่มโดยการจับบันทึกคำบรรยายและการไม่จับบันทึกคำบรรยาย จะมีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกัน

3. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง จะมีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 3 (ภาคเรียนฤดูร้อน) ปีการศึกษา 2532 ของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ในภาคใต้ จาก 3 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยพยาบาลนครศรีธรรมราช วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี และวิทยาลัยพยาบาลสงขลา จำนวน 180 คน

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยวิธีแฟกทอเรียลทดสอบหลังอย่างเดียว

แบบแผนทางสถิติ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนทางสถิติแบบแฟกทอเรียลสัมพันธ์ 2×3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ม้วนเทปบันทึกคำบรรยายบทเรียน จำนวน 3 ม้วน
2. เอกสารประกอบการบรรยาย จำนวน 9 ฉบับ
 - 2.1 เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ จำนวน 3 ฉบับ
 - 2.2 เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน จำนวน 3 ฉบับ
 - 2.3 เอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง จำนวน 3 ฉบับ
3. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เนื้อเรื่อง จำนวน 3 ฉบับ พร้อมทั้งกระดาษคำตอบ

4. เครื่องแบบบันทึกเสียง
5. นาฬิกาจับเวลา

วิธีดำเนินการทดลอง

ขั้นเตรียม

1. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
2. เตรียมห้องทดลอง
3. เตรียมกลุ่มตัวอย่างเข้ารับการทดลอง

ขั้นทดลอง

1. ชี้แจงวิธีการทดลองให้กลุ่มตัวอย่างทราบ
2. ดำเนินการทดลอง
 - 2.1 แจกเอกสารประกอบการบรรยายเรื่องที่ 1 ตามเงื่อนไขของแต่ละกลุ่มทดลอง
 - 2.2 เปิดเทปบันทึกคำบรรยายเรื่องที่ 1
 - 2.3 เมื่อสิ้นสุดการบรรยาย เก็บเอกสารประกอบการบรรยาย และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องฉบับที่ 1 จำนวน 15 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 10 นาที
 - 2.4 การบรรยายเรื่องที่ 2 และเรื่องที่ 3 มีขั้นตอนการดำเนินการเช่นเดียวกับการบรรยายเรื่องที่ 1

ขั้นยุติการทดลอง

ยุติการทดลองเมื่อกกลุ่มตัวอย่างได้ฟังคำบรรยายและทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องครบทั้งสามเรื่องแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. มีชื่อย่อเลขคณิต
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน โดยใช้วิธีทดสอบของซาร์ตเลย์
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคทอเรียลส์สมบูรณ์ โมเดลกำหนด 2×3
5. การทดสอบผลการทดลองหลักอย่างง่าย
6. การทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณโดยใช้วิธี HSD ของทูกีย์

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ และนักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05
2. นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และนักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05
3. นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และนักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการ

จกคณัทักค้ำบรรายกััไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่ไมม่เนือเรื่ง มีผลการเรื่ยนรู้เนือเรื่งไม้แตกตางกััที่ระคัันนัยสำคัฎ .05

5. นักศึกษาพยาบาลที่เรื่ยนโดยการไม้จกคณัทักค้ำบรรายกััไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่มีเนือเรื่งเต็มรูปแบบ มีผลการเรื่ยนรู้เนือเรื่งไม้แตกตางจากนักศึกษาพยาบาลที่เรื่ยนโดยการไม้จกคณัทักค้ำบรรายกััไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่มีเนือเรื่งบางส่วน และไม้แตกตางจากนักศึกษาพยาบาลที่เรื่ยนโดยการไม้จกคณัทักค้ำบรรายกััไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่ไมม่เนือเรื่ง ที่ระคัันนัยสำคัฎ .05 แต่ นักศึกษาพยาบาลที่เรื่ยนโดยการไม้จกคณัทักค้ำบรรายกััไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่มีเนือเรื่งบางส่วน มีผลการเรื่ยนรู้เนือเรื่งสูงกวานักศึกษาพยาบาลที่เรื่ยนโดยการไม้จกคณัทักค้ำบรรายกััไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่ไมม่เนือเรื่ง อย่างมีนัยสำคัฎทางสถิติที่ระคััน .01

อภิปรายผล

จุดประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลของวิธีเรื่ยนและรูปแบบของแอกสารประกอบการบรรายท่มีตอกการเรื่ยนรู้เนือเรื่ง และที่ศึกษากิริยารวมของตัวแปรทั้งสอง ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทำการทดสอบจำนวน 3 สมมติฐาน และจะอภิปรายผลการทดลองของทั้ง 3 สมมติฐานตามลำดับ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว้านักศึกษาพยาบาลที่เรื่ยนโดยการจกคณัทักค้ำบรรายและการไม้จกคณัทักค้ำบรราย ไ้ร้บแอกสารประกอบการบรรายท่มีเนือเรื่งเต็มรูปแบบ แอกสารประกอบการบรรายท่มีเนือเรื่งบางส่วน และแอกสารประกอบการบรรายท่ไมม่เนือเรื่ง จะมีผลการเรื่ยนรู้เนือเรื่งแตกตางกันออกไปตามระคัันของวิธีเรื่ยน นั้นคือมีกิริยารวมระหวางวิธีเรื่ยนกับรูปแบบของแอกสารประกอบการบรราย จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามท่แสดงไว้ในตาราง 4 ซึ่งเป็นข้อมูลท่แสดงผลการทดสอบนัยสำคัฎทางสถิติพบว่า มีกิริยารวมระหวางวิธีเรื่ยนกับรูปแบบของแอกสารประกอบการบรราย อย่างมีนัยสำคัฎทาง

สถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทดสอบผลการทดลองหลักอย่างง่ายดังปรากฏในตาราง 6 พบว่าวิธีเรียนที่ระดับของเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง ส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่อง ของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาล ที่เรียนโดยการจกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่ารูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายที่ระดับของวิธีเรียนโดยการไม่จกฉบับที่คำบรรยาย ส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณดังตาราง 7 พบว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การที่พบว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่องนั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่องมีเฉพาะข้อความที่เป็นชื่อบทเรียน โครงเรื่องประกอบคำบรรยาย และจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ไม่มีเนื้อเรื่องซึ่งเป็นข้อความสำคัญและครอบคลุมเนื้อเรื่องที่บรรยายทั้งหมด ดังนั้นขณะฟังคำบรรยาย นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจกฉบับที่คำบรรยายจะต้องตั้งใจฟังเพื่อจับใจความสำคัญ และเห็นความสัมพันธ์ของหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องนั้น พร้อมทั้งทำความเข้าใจและจกฉบับที่คำบรรยายโดยใช้ภาษาของตัวเอง ในขณะที่จกฉบับที่คำบรรยายนี้จะต้องทบทวนเนื้อเรื่องที่ได้อ่านเสียก่อน จึงสามารถจกฉบับที่คำบรรยายได้ถูกต้อง ซึ่งการตั้งใจฟังคำบรรยายและการทบทวนต่างก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อความจำ (Clifford, 1981 : 325) ดังนั้นเมื่อนักศึกษาพยาบาลทำแบบทดสอบวัดความรู้ความจำ และความเข้าใจในเนื้อเรื่อง จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจกฉบับที่คำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง มีผลการเรียนรู้

เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง

ส่วนผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่องที่เป็นเช่นนั้นเพราะเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน มีข้อความต่างจากเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง ก็มีข้อความที่เป็นจุดสำคัญเชิงสรุป ซึ่งเป็นข้อความสำคัญและครอบคลุมเนื้อเรื่องที่บรรยายทั้งหมด ดังนั้นขณะฟังคำบรรยาย นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน ได้อ่านเอกสารประกอบการบรรยายพร้อมทั้งทบทวนคำบรรยายไปด้วย แต่นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่องในเอกสารจะไม่มีความที่เป็นจุดสำคัญเชิงสรุป ซึ่งในการฟังนั้นนักศึกษาพยาบาลจะต้องใช้ความพยายามเพื่อจะเพิ่มความจำและความเข้าใจมากกว่าการอ่าน และจะมีความลำบากในการทบทวนและจดจำข้อความต่าง ๆ เนื่องจากไม่มีข้อความปรากฏให้เห็นเพื่อทบทวนใหม่ครั้งที่สามารถกระทำได้ในการอ่าน นอกจากนี้ถ้าหากผู้เรียนไม่ฟังคำบรรยายอย่างต่อเนื่อง ยิ่งทำให้สับสนในบทเรียนมากขึ้น ซึ่งผู้เรียนที่อ่านทบทวนคำบรรยายจากเอกสารประกอบการบรรยายจะมีผลการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนที่ทบทวนคำบรรยายในใจ (Carter and VanMatre, 1975 : 900-904) จึงทำให้ นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง

สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายและการไม่จดบันทึกคำบรรยาย จะมีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงในตาราง 4 ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยายและนักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยาย มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยที่ได้จึง

เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สมมติฐานข้อนี้ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูล และจากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยาย มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยาย ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อนักศึกษาพยาบาลทั้งสองกลุ่มได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่องเท่านั้น (ดังปรากฏในตาราง 6) ผลการวิจัยที่พบว่าการจดบันทึกคำบรรยาย ส่งผลให้การเรียนรู้สูงกว่าการไม่จดบันทึกคำบรรยายสอดคล้องกับผลการวิจัยของไคเวสตาและเกรย์ (1973 : 278-287) พิชเชอร์และเฮริส (1973 : 321-325) ไอเคน ทอมัส และสซินันน์ (1975 : 439-444) คาร์เตอร์และแวนเมตซ์ (1975 : 900-904) บาร์เนตต์ ไคเวสตา และ รอคโคชินสกี (1981 : 181-187) เปปเปอร์และเมเยอร์ (1986 : 34-38) ที่พบว่าผู้เรียนที่จดบันทึกคำบรรยาย มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่จดบันทึกคำบรรยาย แต่ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของเปปเปอร์และเมเยอร์ (1978 : 514-522 , 1986 : 34-38) พิคและสันนาพิน (1983 : 100-106) ที่พบว่าผู้เรียนที่ไม่จดบันทึกคำบรรยาย มีผลการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนที่จดบันทึกคำบรรยาย

การที่พบว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจดบันทึกคำบรรยาย มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการไม่จดบันทึกคำบรรยายนั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจดบันทึกคำบรรยายนี้มีผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องดังที่กล่าวในการอภิปรายผลสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 3 กล่าวว่านักศึกษาพยาบาลที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง จะมีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงในตาราง 4 ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่านักศึกษาพยาบาลที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องเต็มรูปแบบ เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน และเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และผลการวิจัยนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อนักศึกษา

พยายามทั้งสามกลุ่มเรียนโดยการจับบทกวีบรรยายเท่านั้น ผลการวิจัยที่ได้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นสมมติฐานข้อนี้จึงไม่ได้รับการสนับสนุนจากข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของแอนนิส (1981 : 179-181) ที่พบว่าเมื่อทำการทดสอบด้วยแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ผู้เรียนที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีข้อความอย่างครบถ้วนและเอกสารประกอบการบรรยายที่มีข้อความบางส่วน ก็มีโครงเรื่อง หัวข้อเรื่อง จุดสำคัญ ตารางประกอบ และหนังสืออ้างอิง มีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของคอลลิงวูดและชีวส์ (1978 : 175-179) ที่พบว่าผู้เรียนที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีข้อความบางส่วน ก็มีเฉพาะหัวข้อเรื่องและจุดสำคัญ มีผลการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีข้อความครบถ้วนเหมือนกับเอกสารของผู้บรรยาย

การที่พบว่านักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจับบทกวีบรรยายกับได้รับเอกสารประกอบการบรรยายที่มีรูปแบบแตกต่างกัน มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกันนั้น ที่เป็นอย่างนั้นเพราะนักศึกษาพยาบาลที่จับบทกวีบรรยาย มีโอกาสที่จะจับบทกวีบรรยายเพิ่มเติมได้ตามต้องการ ซึ่งการจับบทกวีบรรยายนี้มีผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่อง ดังได้กล่าวในการอภิปรายผลสมมติฐานข้อที่ 1 และอาจเป็นเพราะรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายทั้ง 3 รูปแบบต่างก็มีโครงเรื่องประกอบคำบรรยายซึ่งเป็นสิ่งช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นโครงสร้างของสิ่งที่เรียนและเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ซึ่งส่งผลทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น (Gage and Berliner, 1984 : 460 citing Ausubel, 1978) และสาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ คำบรรยายในแต่ละบทเรียนจะบรรยายเนื้อเรื่อง โดยมีการแยกแยะหัวข้อเรื่องและจุดสำคัญพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจน หลังจากจับคำบรรยายในแต่ละหัวข้อเรื่องแล้วจะมีคำถามประกอบทุกครั้ง ซึ่งคำถามประกอบการเรียนนี้จะมีผลต่อความสนใจของผู้เรียน คือทำให้ผู้เรียนต้องคิดย้อนกลับไปทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมา ความพยายามที่จะคิดตอบคำถามให้ได้ ทำให้ต้องทบทวนความรู้ซึ่งจะทำให้ได้ทั้งความรู้ที่ตรงประเด็นคำถามและความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้คำถามยังเป็นตัวชี้แนะให้ผู้เรียนคิดหาข้อสรุปที่ถูกต้องของบทเรียนนั้น ๆ (Tanner and Tanner, 1987 : 33) ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ความจำ

และความเข้าใจเนื้อเรื่องยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งการเสนอโครงเรื่องประกอบคำบรรยายและการตั้งคำถามต่างก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบรรยายที่ประสบผลสำเร็จ ทั้งที่เกจและเบอร์ลินเนอร์ (Gage and Berliner, 1984 : 453) เสนอแนะว่า การบรรยายที่ดีควรมีการจัดระเบียบของเนื้อเรื่องอย่างแจ่มแจ้ง และสร้างความสนใจให้ผู้เรียนตลอดเวลาของการบรรยายโดยการตั้งคำถาม ดังนั้นจากการนำวิธีที่ีของการบรรยายมาศึกษาร่วมกันซึ่งต่างก็ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงทำให้ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่เรียนโดยการจกฉบับที่กคำบรรยายกับได้รับรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายที่แตกต่างกัน 3 รูปแบบ มีผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกัน

ขอเสนอแนะ

1. ขอเสนอแนะสำหรับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอน

1.1 ผลจากการวิจัยทำให้รู้ว่าวิธีเรียนโดยการจกฉบับที่กคำบรรยาย ส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่าวิธีเรียนโดยการไม่จกฉบับที่กคำบรรยาย ดังนั้นในการสอนแบบบรรยายหรือในการบรรยายเรื่องใด ๆ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนจกฉบับที่กคำบรรยายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำและเข้าใจเนื้อเรื่องได้มากยิ่งขึ้น

1.2 ผลจากการวิจัยพบวารูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายทั้ง 3 รูปแบบ ส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องไม่แตกต่างกัน เมื่อผู้เรียนเรียนโดยการจกฉบับที่กคำบรรยาย แต่ในกรณีที่ผู้เรียนเรียนโดยการไม่จกฉบับที่กคำบรรยาย เอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน ส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องสูงกว่าเอกสารประกอบการบรรยายที่ไม่มีเนื้อเรื่อง ดังนั้นในการสอนผู้สอนควรแจกเอกสารประกอบการบรรยายที่มีเนื้อเรื่องบางส่วน ซึ่งข้อความในเอกสาร ควรประกอบด้วยข้อบทเรียน โครงเรื่องประกอบคำบรรยาย จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อหัวขอเรื่อง และจุดสำคัญเชิงสรุป

1.3 ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เป็นสื่อที่เป็นคำบรรยาย เช่น เทปคำบรรยาย หรือการบรรยายบทเรียนทางวิทยุ ควรมีการบอกโครงเรื่องในตอนต้นก่อนบรรยาย

เนื้อเรื่อง และบอกคำถามที่ตามความรู้ตรงประเด็นเนื้อเรื่องในแต่ละหัวข้อเรื่องหลังจากได้บรรยายหัวข้อเรื่องนั้นจบลง จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการจับบันทึกคำบรรยายในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน เช่น จับบันทึกคำบรรยายขณะฟังคำบรรยาย จับบันทึกคำบรรยายหลังจากจบคำบรรยายในแต่ละหัวข้อเรื่อง และจับบันทึกคำบรรยายเมื่อจบบทเรียน ว่ามีผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนการบรรยายที่มีเอกสารประกอบการบรรยายและไม่มีเอกสารประกอบการบรรยาย ว่ามีผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องแตกต่างกันหรือไม่

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เนื้อเรื่องของผู้เรียนที่ความแตกต่างกันในด้านอื่น ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการคิดของผู้เรียน การทบทวน และการชอบรูปแบบของเอกสารประกอบการบรรยายของผู้เรียนว่าแตกต่างกันหรือไม่

2.4 ควรศึกษาผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนที่เป็นผลจากการสอนแบบบรรยายตามวิธีต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในเนื้อเรื่อง เช่น ความสนใจ เจตคติ และความคงทนในการเรียนรู้